

Τοπική οικονομία & Επιχειρηματικότητα Θεσσαλίας

4η Ετήσια Έκθεση

Νομός Τρικάλων

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Επιστημονικός Υπεύθυνος:

Δρ. Αναστάσιος Βασιλειάδης

Συγγραφή και Επεξεργασία δεδομένων:

Ντούφα Χριστίνα

Χριστοδουλοπούλου Γεωργία

Χαριτωνίδου Αλεξάνδρα

Λεονταράκη Ιωάννα

Ινστιτούτο Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας

Μη Κυβερνητική Οργάνωση

Ιουστινιανού 3, Λάρισα 41222

email: info@entre.gr

τηλ/φαξ: 2410-626943

website: www.entre.gr

Ιούνιος 2009

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ	7
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ	9
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ	11
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	13
i Μέθοδος της Έρευνας	13
ii Δειγματοληψία	13
iii Σχεδιασμός – Άξονες της Έρευνας	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι	15
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΔΕΙΓΜΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	15
1. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ	15
1.1 Δείγμα ανά κλάδο	15
1.2 Φύλο	16
1.2.1 Συνολικό δείγμα ανά φύλο	16
1.3 Εκπαιδευτικό Επίπεδο	17
1.3.1 Συνολικό δείγμα ανά εκπαιδευτικό επίπεδο	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ	19
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ	19
2.1 ΕΝΑΥΣΜΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΚΙΝΗΣΗΣ	19
2.1.1 Συνολικό δείγμα	19
2.2 ΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	20
2.2.1 Συνολικό δείγμα	20
2.3 ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	21
2.3.1 Συνολικό δείγμα	22
2.4 ΝΕΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΤΡΙΕΤΙΑ	22
2.4.1 Συνολικό δείγμα	23
2.5 Συνθήκες Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας	24
2.5.1 Δυσκολία εκκίνησης λόγω ελλιπούς οικονομικής στήριξης	24
2.5.2 Δυσκολία επιχειρηματικής εκκίνησης λόγω περίπλοκων διαδικασιών	25
2.5.3 Δυσκολία συγκέντρωσης επαρκών πληροφοριών εκκίνησης	26
2.5.4 Εκτίμηση ευνοϊκότητας οικονομικού κλίματος ως προς την επιχειρηματική εκκίνηση	27
2.5.5 Βαθμός δυσκολίας για την επιχειρηματική εκκίνηση	28
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ	31
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ & ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	31

3.1 ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	31
3.1.1 Εξέλιξη της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι	31
3.1.3 Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες	32
3.2 ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	33
3.2.1 Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι	33
3.2.3 Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες	34
3.3 ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ	35
3.3.1 Πορεία κύκλου εργασιών του Κλάδου σε σχέση με πέρυσι	35
3.3.3 Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του Κλάδου για τους επόμενους 12 μήνες	36
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	39

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

Γράφημα 1: Κατανομή συνολικού δείγματος με βάση τον κλάδο _____	16
Γράφημα 2: Κατανομή συνολικού δείγματος ανά φύλο _____	17
Γράφημα 3: Κατανομή συνολικού δείγματος ανά εκπαιδευτικό επίπεδο _____	18
Γράφημα 4: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης _____	20
Γράφημα 5: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων _____	21
Γράφημα 6: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης _____	22
Γράφημα 7: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία ____	24
Γράφημα 8: Δυσκολία εκκίνησης λόγω ελλιπούς οικονομικής στήριξης _____	25
Γράφημα 9: Δυσκολία εκκίνησης λόγω περίπλοκων διαδικασιών _____	26
Γράφημα 10: Δυσκολία συγκέντρωσης επαρκών πληροφοριών εκκίνησης _____	27
Γράφημα 11: Εκτίμηση οικονομικού κλίματος ως προς την επιχειρηματική εκκίνηση __	28
Γράφημα 12: Βαθμός δυσκολίας οικονομικού περιβάλλοντος _____	29
Γράφημα 13: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι _____	32
Γράφημα 14: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες _____	33
Γράφημα 15: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στο συνολικό δείγμα ____	34
Γράφημα 16: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες στο συνολικό δείγμα _____	35
Γράφημα 17: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ σε σχέση με πέρυσι _____	36
Γράφημα 18: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ για τους επόμενους 12 μήνες _	37

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: Συνολικός αριθμός δείγματος ανά νομό και κλάδο _____	13
Πίνακας 2: Κατανομή συνολικού δείγματος με βάση τον κλάδο _____	15
Πίνακας 3: Κατανομή συνολικού δείγματος ανά φύλο _____	16
Πίνακας 4: Κατανομή συνολικού δείγματος ανά εκπαιδευτικό επίπεδο _____	17
Πίνακας 5: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης _____	19
Πίνακας 6: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων _____	21
Πίνακας 7: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης _____	22
Πίνακας 8: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία _____	23
Πίνακας 9: Δυσκολία εκκίνησης λόγω ελλιπούς οικονομικής στήριξης _____	24
Πίνακας 10: Δυσκολία εκκίνησης λόγω περίπλοκων διαδικασιών _____	25
Πίνακας 11: Δυσκολία συγκέντρωσης επαρκών πληροφοριών εκκίνησης _____	27
Πίνακας 12: Εκτίμηση οικονομικού κλίματος ως προς την επιχειρηματική εκκίνηση _____	28
Πίνακας 13: Βαθμός δυσκολίας οικονομικού περιβάλλοντος _____	29
Πίνακας 14: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι _____	31
Πίνακας 15: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες _____	33
Πίνακας 16: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στο συνολικό δείγμα _____	34
Πίνακας 17: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες στο συνολικό δείγμα _____	34
Πίνακας 18: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ σε σχέση με πέρυσι _____	36
Πίνακας 19: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ για τους επόμενους 12 μήνες _____	36

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η επιχειρηματικότητα σήμερα, αποτελεί ένα κρίσιμο παράγοντα για την ανάπτυξη πολλών οικονομιών της Ευρώπης, αλλά και μοχλό για την ενίσχυση των τοπικών οικονομιών. Στα πλαίσια αυτά η περιφέρεια Θεσσαλίας μπορεί να αποτελέσει έναν ενιαίο οικονομικό χώρο ισχυροποιώντας τη θέση της στον ευρωπαϊκό χάρτη. Με την 4^η έκδοση της τοπικής Οικονομίας και Επιχειρηματικότητας για τη Θεσσαλία φιλοδοξούμε με συμβάλλουμε στη διάγνωση της κατάστασης όσον αφορά στο επιχειρηματικό γίνεσθαι στη Θεσσαλία και να δώσουμε τα απαραίτητα εργαλεία σε υφιστάμενους και νέους επιχειρηματίες προκειμένου να λάβουν τις ορθές επιχειρηματικές αποφάσεις.

Πρόκειται για μία από τις ελάχιστες ερευνητικές προσπάθειες που έχουν γίνει προς την κατεύθυνση αυτή για τη Θεσσαλία ως σύνολο, αλλά και για κάθε νομό ξεχωριστά. Στην παρούσα έκδοση, την οποία φιλοδοξούμε να την ανανεώνουμε σε τακτά χρονικά διαστήματα, θα μπορέσετε να διαπιστώσετε την ανάπτυξη στο σύνολο της επιχειρηματικής δραστηριότητας, αλλά και ανά κλάδο ξεχωριστά τόσο σε στοιχεία που αφορούν στις ίδιες τις επιχειρήσεις, όσο και σε στοιχεία που αφορούν στο γενικότερο οικονομικό περιβάλλον.

Στο Ινστιτούτο Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας πιστεύουμε ότι αντίστοιχες προσπάθειες συμβάλλουν στη διάγνωση της υφιστάμενης κατάστασης στην περιοχή, αλλά και στην εξεύρεση νέων επιχειρηματικών ευκαιριών από νέους ή/και υφιστάμενους επιχειρηματίες. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονίσω τη σημαντική προσπάθεια που καταβάλλεται εδώ και 4 χρόνια για την έγκαιρη, αποτελεσματική και αξιόπιστη έκδοση της μελέτης, χωρίς ο φορέας μας να χρηματοδοτείται από κάποιον φορέα ή πρόγραμμα για το σκοπό αυτό. Ως εκ τούτου οφείλω ένα πολύ μεγάλο ευχαριστώ στα στελέχη του Ινστιτούτου Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας για το χρόνο που αφιέρωσαν και την προσπάθεια που κατέβαλαν για την παρούσα έκδοση. Επίσης θέλω να ευχαριστήσω θερμά τα επιμελητήρια της Περιφέρειας Θεσσαλίας για τη συμβολή τους στην παρούσα προσπάθεια με την παροχή χρήσιμων δεδομένων και την ενημέρωση των μελών τους.

Θέλω να πιστεύω ότι η επόμενη έκδοση θα έχει περισσότερους συμπαραστάτες και υποστηρικτές ώστε να καταστεί δυνατή η ανάπτυξη του παρόντος εγχειρήματος και για το λόγο αυτό σας καλώ να επικοινωνήσετε με το Ινστιτούτο Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας για οποιαδήποτε πρόταση, επισήμανση, πληροφορία ή συνεργασία.

Σας εύχομαι καλή ανάγνωση.

Δρ. Αναστάσιος Βασιλειάδης

Επιστημονικός Υπεύθυνος

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

i Μέθοδος της Έρευνας

Η έρευνα εκπονήθηκε με βάση το ποσοτικό πρότυπο σε επιχειρήσεις της περιφέρειας Θεσσαλίας. Επιλέχθηκε η χρήση της ποσοτικής μεθόδου προκειμένου να καταστεί δυνατή η γενίκευση των αποτελεσμάτων και για να υπάρξει η δυνατότητα σύγκρισης αυτών με τα αποτελέσματα των μελλοντικών αντίστοιχων διερευνήσεων.

ii Δειγματοληψία

Η δειγματοληψία αποτελεί ένα σημαντικό στάδιο για κάθε έρευνα γιατί δύναται να αποτελέσει στοιχείο για την εξαγωγή ασφαλών ή μη αποτελεσμάτων και κατά συνέπεια για τη δυνατότητα γενίκευσή τους, καθώς το δείγμα θα πρέπει να αντικατοπτρίζει τη σύνθεση του συνολικού ερευνώμενου πληθυσμού (Davidsson, 2005). Συλλέχθηκαν συνολικά **387** ερωτηματολόγια από τους τέσσερις νομούς της Περιφέρειας Θεσσαλίας με κριτήρια στρωματοποίησης τον κλάδο δραστηριοποίησης της επιχείρησης και την περιοχή που εδρεύει. Συνολικά το δείγμα εμφανίζεται στον παρακάτω πίνακα με βάση την έδρα και τον κλάδο δραστηριότητας.

Κλάδος	Νομός επιχείρησης				
	Λάρισα	Μαγνησία	Τρίκαλα	Καρδίτσα	Total
Μεταποιητικές Επιχειρήσεις	17	11	8	4	40
Κατασκευές	16	16	11	5	48
Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο	62	52	30	18	162
Ξενοδοχεία & Εστιατόρια	18	13	12	6	49
Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες	7	8	5	2	22
Ακίνητη Περιουσία	13	12	4	3	32
Παροχή Υπηρεσιών	10	4	5	8	27
Άλλος κλάδος	2	5	0	0	7
Total	145	121	75	46	387

Πίνακας 1: Συνολικός αριθμός δείγματος ανά νομό και κλάδο

Τα παραπάνω ποσοστά αντιστοιχίζονται με το συνολικό αριθμό των επιχειρήσεων ανά κλάδο και ανά νομό με βάση τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος και επομένως θεωρούνται απόλυτα αντιπροσωπευτικά του συνόλου αυτών.

iii Σχεδιασμός – Άξονες της Έρευνας

Για την συλλογή των δεδομένων καταρτίστηκε δομημένο ερωτηματολόγιο που περιελάμβανε ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών (κλειστές), πολλαπλών επιλογών με ελεύθερη έκφραση του ερωτώμενου (ανοικτές), ερωτήσεις πεντάβαθμης κλίμακας Likert καθώς και σημαντικό αριθμό ερωτήσεων δημογραφικών μεταβλητών. Συγκεκριμένα τα ερωτηματολόγια διερευνούσαν:

- Την ίδρυση της επιχείρησης με βάση την αναγκαιότητα ή την ευκαιρία
- Την ικανοποίηση από την έως τώρα πορεία της επιχείρησης
- Τα σημαντικότερα προβλήματα της επιχείρησης
- Την πρόθεση για δραστηριοποίηση σε νέους κλάδους την επόμενη τριετία
- Την πρόθεση για ανάπτυξη νέων προϊόντων / υπηρεσιών την επόμενη τριετία
- Την άποψή τους για το επιχειρηματικό περιβάλλον στη χώρα μας
- Τη μεταβολή του ανθρώπινου δυναμικού και την πρόβλεψη για το επόμενο έτος
- Τη μεταβολή του κύκλου εργασιών της επιχείρησης και του κλάδου και την πρόβλεψη για το επόμενο έτος
- Τη χρήση του ηλεκτρονικού επιχειρείν

Τέλος το ερωτηματολόγιο κατέγραφε δημογραφικά χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων.

Τα αποτελέσματα της έρευνας παρουσιάζονται στα αντίστοιχα κεφάλαια της παρούσας μελέτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΔΕΙΓΜΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

1. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ

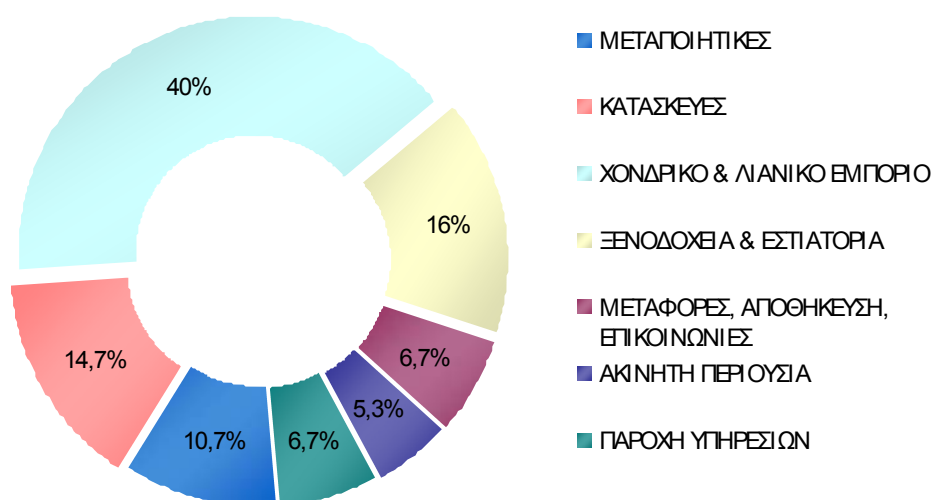
1.1 Δείγμα ανά κλάδο

Ο πίνακας που ακολουθεί απεικονίζει το συνολικό δείγμα της πρωτογενούς έρευνας στον νομό Τρικάλων, κατανεμημένο με βάση τον κλάδο. Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως ο αριθμός του δείγματος ανά κλάδο είναι υποσύνολο του συνολικού αριθμού των επιχειρήσεων και κατά συνέπεια τα αποτελέσματα δύνανται να

γενικευθούν. Ενδεικτικά να αναφέρουμε ότι στον νομό Τρικάλων, όπως και στους άλλους νομούς της Θεσσαλίας, ο κλάδος του Χονδρικού και Λιανικού Εμπορίου συγκεντρώνει τον μεγαλύτερο αριθμό των επιχειρήσεων ενώ με πολύ μικρότερα ποσοστά ακολουθούν τα Ξενοδοχεία & Εστιατόρια, οι Κατασκευές και οι Μεταποιητικές Βιομηχανίες.

Κλάδος	Αριθμός	Ποσοστό
Μεταποιητικές	8	10,7%
Κατασκευές	11	14,7%
Λιανικό & Χονδρικό Εμπόριο	30	40%
Ξενοδοχεία & Εστιατόρια	12	16%
Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες	5	6,7%
Ακίνητη Περιουσία	4	5,3%
Παροχή Υπηρεσιών	5	6,7%
Total	75	100%

Πίνακας 2: Κατανομή συνολικού δείγματος με βάση τον κλάδο

Γράφημα 1: Κατανομή συνολικού δείγματος με βάση τον κλάδο

1.2 Φύλο

1.2.1 Συνολικό δείγμα ανά φύλο

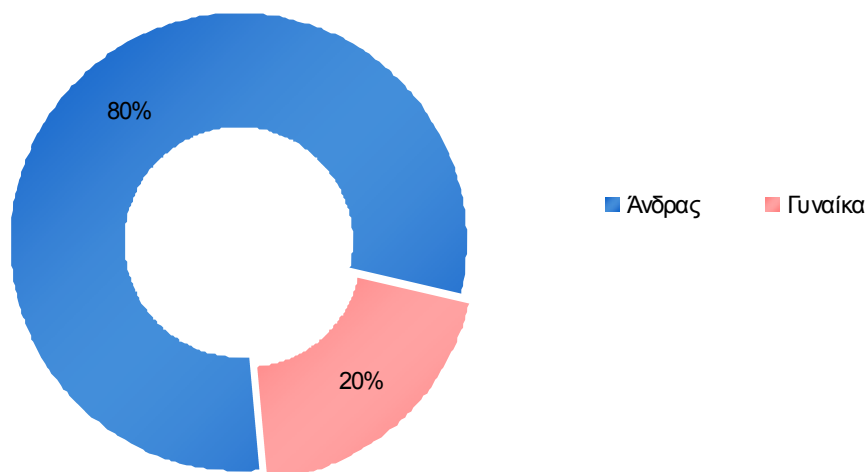
Ο πίνακας που ακολουθεί απεικονίζει την κατανομή του συνολικού δείγματος με βάση το φύλο.

Σύμφωνα με τα στοιχεία το 80% των επιχειρηματιών που συμμετείχαν στην έρευνα ήταν άνδρες, ενώ στις γυναίκες επιχειρηματίες αντιστοιχεί μόλις το 20%. Μία αξιοσημείωτη διαφορά αλλά όχι μη αναμενόμενη για τα ελληνικά δεδομένα.

Συνολικό δείγμα ανά φύλο	Ποσοστό
Άνδρας	80%
Γυναίκα	20%
Total	100%

Πίνακας 3: Κατανομή συνολικού δείγματος ανά φύλο

Γράφημα 2: Κατανομή συνολικού δείγματος ανά φύλο

1.3 Εκπαιδευτικό Επίπεδο

1.3.1 Συνολικό δείγμα ανά εκπαιδευτικό επίπεδο

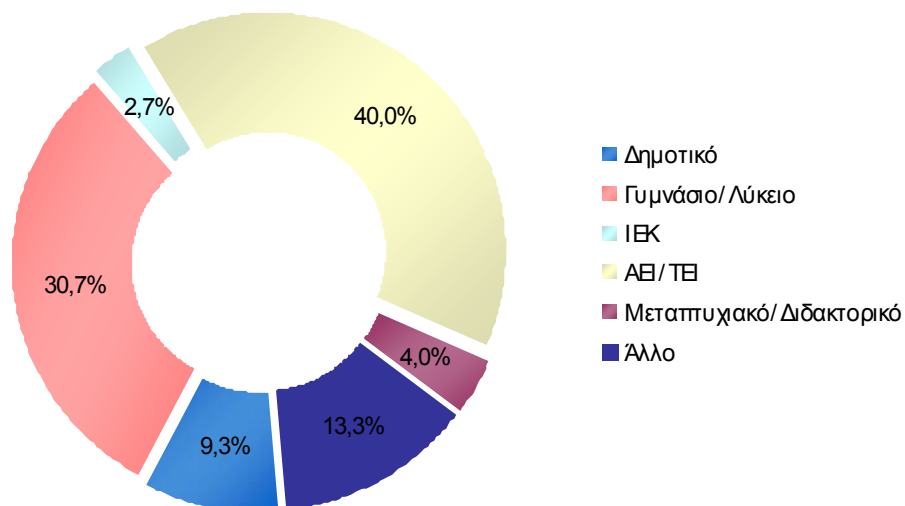
Όσον αφορά στο εκπαιδευτικό επίπεδο των επιχειρηματιών του Ν. Τρικάλων, που συμμετείχαν στην έρευνα, παρατηρούμε πως το μεγαλύτερο ποσοστό των επιχειρηματιών (40%) δήλωσαν απόφοι-

τοι ΑΕΙ/ΤΕΙ. Επίσης, ένα ακόμη σημαντικό ποσοστό αποτελεί αυτό των αποφοίτων γυμνασίου/λυκείου (30,7%)

Αρκετά μικρότερο είναι το ποσοστό εκείνων που δήλωσαν απόφοιτοι Δημοτικού (9,3%) ενώ πολύ μικρότερα είναι τα ποσοστά που ανήκουν στις κατηγορίες Μεταπτυχιακού/Διδακτορικού (4%) και αποφοίτων ΙΕΚ (2,7%).

Συνολικό δείγμα ανά εκπαιδευτικό επίπεδο	Ποσοστό
Δημοτικό	9,3%
Γυμνάσιο/Λύκειο	30,7%
ΙΕΚ	2,7%
ΑΕΙ/ΤΕΙ	40%
Μεταπτυχιακό/Διδακτορικό	4%
Άλλο	13,3%
Total	100%

Πίνακας 4: Κατανομή συνολικού δείγματος ανά εκπαιδευτικό επίπεδο

Γράφημα 3: Κατανομή συνολικού δείγματος ανά εκπαιδευτικό επίπεδο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ

2.1 ΕΝΑΥΣΜΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΚΙΝΗΣΗΣ

2.1.1 Συνολικό δείγμα

Οι λόγοι που ωθούν στην έναρξη μιας επιχειρηματικής δραστηριότητας κατατάσσονται συνήθως σε δύο κύριες κατηγορίες. Η μία αφορά στην αντίληψη κάποιας επιχειρηματικής ευκαιρίας και η άλλη αφορά στη δημιουργία επιχείρησης εξ ανάγκης, λόγω έλλειψης καλύτερης επιλογής εργασίας.

Υπάρχει όμως και μια τρίτη κατηγορία στην οποία συγκαταλέγονται άλλοι λόγοι που συνιστούν στην εκκίνηση μιας επιχειρηματικής δραστηριότητας. Στην πλειονότητα των λόγων αυτών, ιδιαίτερα στην ελληνική κοινωνία, συναντάται το επιχείρημα της οικογενειακής επιχείρησης και το

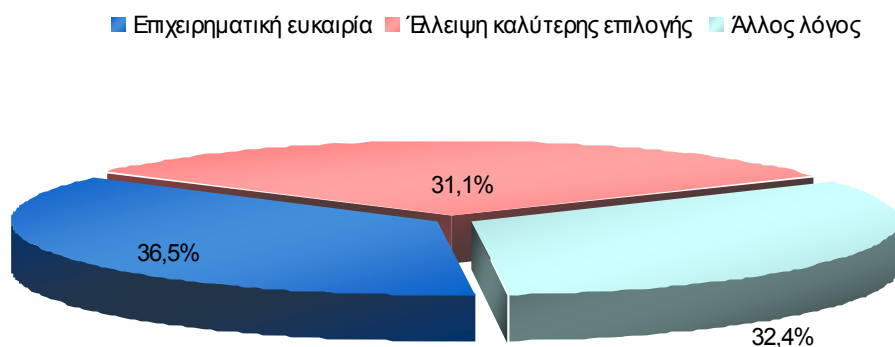
επιχείρημα λόγω ειδικότητας των σπουδών και της κατάρτισης. Στον πίνακα που ακολουθεί αναδεικνύονται οι λόγοι έναρξης μιας επιχείρησης στο νομό Λάρισας.

Είναι σημαντικό το ποσοστό (36,5%) που δηλώνει ότι ξεκίνησε την επιχειρηματική δραστηριότητα λόγω κάποιας επιχειρηματικής ευκαιρίας.

Ωστόσο το 31,1% των επιχειρηματιών δήλωσαν η δημιουργία της επιχείρησης συνιστούσε λύση ανάγκης. Τέλος το 32,4% δήλωσε άλλους λόγους για την δημιουργία της επιχείρησης (π.χ. οικογενειακή επιχείρηση, αντίστοιχες σπουδές στο αντικείμενο).

Λόγοι δημιουργίας της επιχείρησης	Ποσοστό
Επιχειρηματική ευκαιρία	36,5%
Έλλειψη καλύτερης επιλογής εργασίας	31,1%
Άλλος λόγος	32,4%
Total	100%

Πίνακας 5: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης

Γράφημα 4: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης

2.2 ΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

2.2.1 Συνολικό δείγμα

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει τις κυριότερες κατηγορίες προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις και τη συχνότητα τους.

Αναλυτικότερα, για το σύνολο των επιχειρήσεων στον νομό Τρικάλων, διαπιστώθηκε ότι η έλλειψη ρευστότητας συγκέντρωσε το 56% των απαντήσεων και κατ' επέκταση θεω-

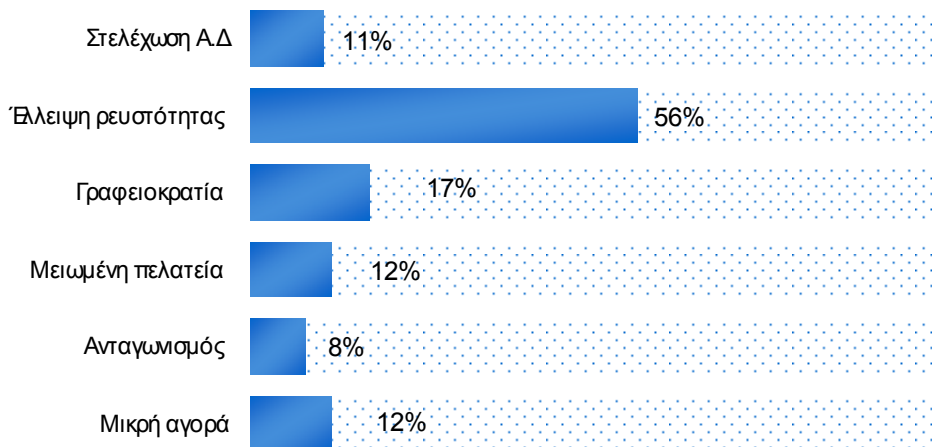
ρείται το σημαντικότερο πρόβλημα.

Τα υπόλοιπα προβλήματα δεν παρουσιάζουν μεγάλες αποκλίσεις μεταξύ τους και κυμαίνονται κατά μέσο όρο στο 12%. Επομένως, στη συνέχεια κατατάσσονται με ποσοστό 17% το πρόβλημα της γραφειοκρατίας, ακολουθεί η μειωμένη πελατεία και η μικρή αγορά (12% έκαστος) και το πρόβλημα της στελέχωσης ανθρώπινου δυναμικού με 11%.

Προβλήματα των επιχειρήσεων	Ποσοστό
Στελέχωση Ανθρώπινου Δυναμικού	11%
Έλλειψη ρευστότητας	56%
Γραφειοκρατία	17%
Μειωμένη πελατεία	12%
Ανταγωνισμός	8%
Μικρή αγορά	12%

Total	1%
--------------	-----------

Πίνακας 6: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων

Γράφημα 5: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων

2.3 ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

¹ Ερώτηση πολλαπλής επιλογής, κατά συνέπεια το άθροισμα είναι μεγαλύτερο του 100%. Σε αυτή την περίπτωση εξετάζεται η βαρύτητα της κάθε μεταβλητής από το σύνολο των απαντήσεων.

2.3.1 Συνολικό δείγμα

Στον πίνακα που ακολουθεί αποτιμάται η ικανοποίηση των επιχειρηματιών από την έως τώρα πορεία της επιχείρησής τους.

Αναλυτικότερα, πάρα πολύ ικανοποιημένοι εμφανίζονται το 9% των επιχειρηματιών ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών (49%) δήλωσαν αρκετά ικανοποιημένοι.

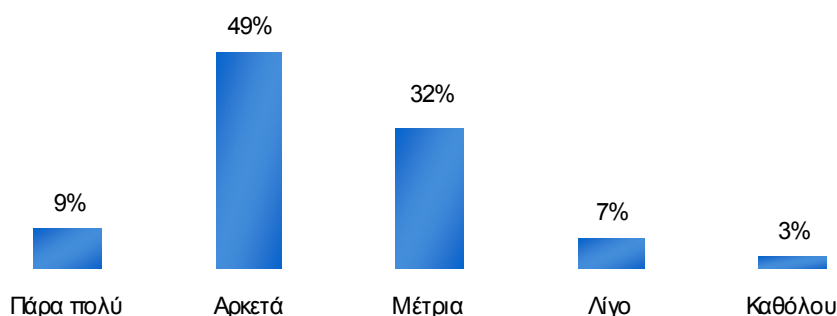
Εκείνοι που δήλωσαν μέτρια ικανο-

ποιημένοι από την πορεία της επιχείρησής τους, εκφράζονται σε ποσοστό 32%. Τέλος, πολύ μικρό είναι το ποσοστό εκείνων που δήλωσαν λίγο και καθόλου ικανοποιημένοι από την πορεία της επιχείρησής, 7% και 3% αντίστοιχα.

Ωστόσο, να σημειώσουμε ότι οι το μεγαλύτερο ποσοστό των επιχειρηματιών δήλωσαν μέτρια έως αρκετά ικανοποιημένοι.

Ικανοποίηση από την πορεία της επιχείρησης	Ποσοστό
Πάρα πολύ	9%
Αρκετά	49%
Μέτρια	32%
Λίγο	7%
Καθόλου	3%
Total	100%

Πίνακας 7: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης

Γράφημα 6: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης

2.4 ΝΕΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΤΡΙΕΤΙΑ

2.4.1 Συνολικό δείγμα

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η πρόθεση των επιχειρήσεων για παροχή νέων προϊόντων ή υπηρεσιών την επόμενη τριετία.

Το 56% των επιχειρήσεων ενδιαφέρεται να ανανεώσει ή/και να εμπλουτίσει τον κατάλογο των προϊόντων ή των υπηρεσιών που προσφέρει. Επιπλέον, υπάρχει και ένα ποσοστό της τάξεως του 6,7% που δηλώνει ότι έχει ισχυρή πρόθεση για παροχή νέων προϊόντων/υπηρεσιών. Έτσι προκύπτει μια σχετικά ξεκάθαρη τάση για τις μισές περίπου επιχειρήσεις που αναζητούν το νέο και ενδιαφέρονται

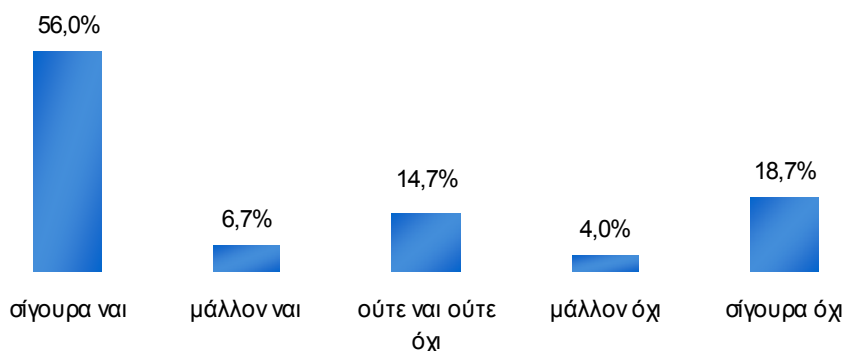
για την επέκταση ή/και τη διαφοροποίηση τους.

Το 14,7% των επιχειρηματιών εμφανίζονται αβέβαιοι ως προς την επιλογή αυτή ενώ μόλις το 4% τείνει προς την διατήρηση της υπάρχουσας γκάμας.

Από την άλλη πλευρά υπάρχει ένα ποσοστό της τάξης του 18,7% που δηλώνει ότι σίγουρα θα παραμείνει σταθερό στα υπάρχοντα, δεν ενδιαφέρεται να ανανεώσει ή/και να εμπλουτίσει τον κατάλογο των προϊόντων ή των υπηρεσιών που προσφέρει.

Νέα προϊόντα/υπηρεσίες στην επόμενη τριετία	Ποσοστό
Σίγουρα ναι	56%
Μάλλον ναι	6,7%
Ούτε ναι ούτε όχι	14,7%
Μάλλον όχι	4%
Σίγουρα όχι	18,7%
Total	100%

Πίνακας 8: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία

Γράφημα 7: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία

2.5 Συνθήκες Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας

2.5.1 Δυσκολία εκκίνησης λόγω ελλιπούς οικονομικής στήριξης

Στον παρακάτω πίνακα εμφανίζεται η άποψη των επιχειρηματιών σχετικά με το ρόλο της οικονομικής στήριξης ως προς την εκκίνηση μιας επιχείρησης.

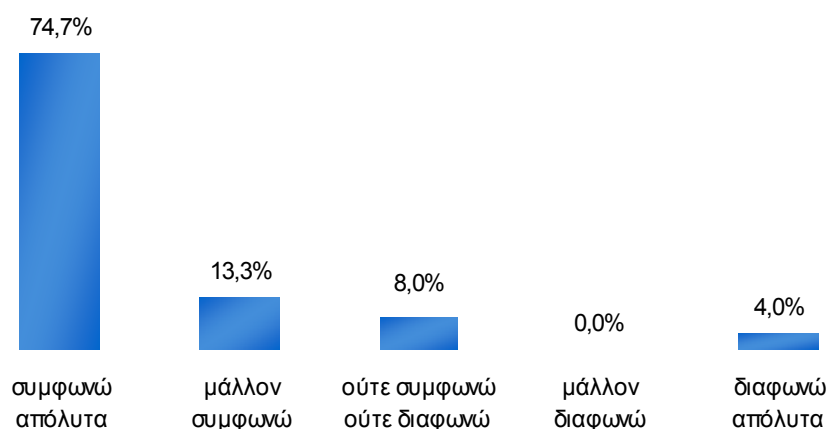
Πιο συγκεκριμένα, οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να δηλώσουν πόσο συμφωνούν ή διαφωνούν με την πρότα-

ση «Είναι δύσκολο να ξεκινήσει κάποιος μία δική του επιχείρηση λόγω της ελλιπούς οικονομικής στήριξης». Είναι υψηλό το ποσοστό των επιχειρηματιών που συμφωνούν απόλυτα (74,7%) με την εν λόγω πρόταση, ενώ μόνο το 4% διαφωνεί. Με άλλα λόγια, οι περισσότεροι πιστεύουν ότι η οικονομική στήριξη αποτελεί πολύ σημαντικό παράγοντα για την εκκίνηση μιας επιχείρησης.

Δυσκολία εκκίνησης λόγω ελλιπούς οικονομικής στήριξης	Ποσοστό
Συμφωνώ απόλυτα	74,7%
Μάλλον συμφωνώ	13,3%
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	8%
Μάλλον διαφωνώ	0%
Διαφωνώ απόλυτα	4%
Total	100%

Πίνακας 9: Δυσκολία εκκίνησης λόγω ελλιπούς οικονομικής στήριξης

Γράφημα 8: Δυσκολία εκκίνησης λόγω ελλιπούς οικονομικής στήριξης

2.5.2 Δυσκολία επιχειρηματικής εκκίνησης λόγω περίπλοκων διαδικασιών

Ακολουθως, παρουσιάζεται η άποψη των επιχειρηματιών σχετικά με το ρόλο των περίπλοκων διαδικασιών κατά την εκκίνηση μιας επιχείρησης. Οι περίπλοκες διαδικασίες φωτογραφίζουν κυρίως το παράγοντα γραφειοκρατία του δημοσίου. Το 53,4% των ερωτηθέντων συμφωνεί απόλυτα με την άποψη ότι «είναι δύσκολο να ξεκινήσει κανείς μια δική του επιχεί-

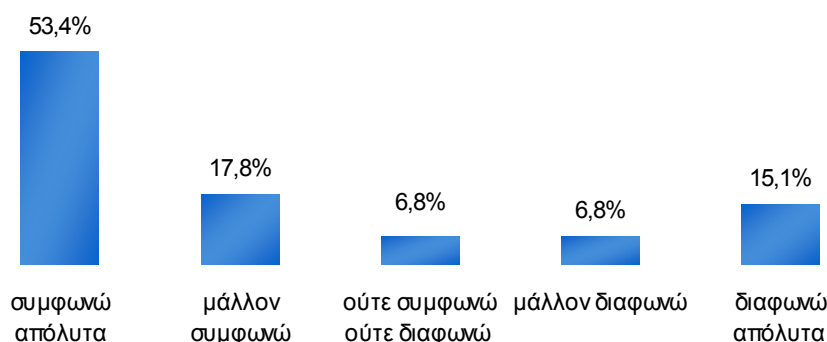
ρηση λόγω των περίπλοκων διαδικασιών».

Ταυτόχρονα, το εναπομείναν ποσοστό μοιράζεται ως εξής στις υπόλοιπες απαντήσεις. Το 18%, περίπου μάλλον διαφωνεί με την άποψη και το 6,8% δηλώνει ότι μάλλον συμφωνεί είτε υποστηρίζει ότι δεν έχει μεγάλη σημασία κατά την εκκίνηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Τέλος το 15,1% διαφωνεί απόλυτα με την πρόταση.

Δυσκολία επιχειρηματικής εκκίνησης λόγω περίπλοκων διαδικασιών	Ποσοστό
Συμφωνώ απόλυτα	53,4%
Μάλλον συμφωνώ	17,8%
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	6,8%
Μάλλον διαφωνώ	6,8%
Διαφωνώ απόλυτα	15,1%
Total	100%

Πίνακας 10: Δυσκολία εκκίνησης λόγω περίπλοκων διαδικασιών

Γράφημα 9: Δυσκολία εκκίνησης λόγω περίπλοκων διαδικασιών

2.5.3 Δυσκολία συγκέντρωσης επαρκών πληροφοριών εκκίνησης

Στην πρόταση σχετικά με το πόσο εύκολο ή δύσκολο είναι να συγκεντρωθούν επαρκής πληροφορίες για την εκκίνηση μιας επιχείρησης αξίζει να σημειωθούν τα παρακάτω.

Το 35,6% των επιχειρηματιών συμφωνεί απόλυτα, θεωρούν δηλαδή ότι είναι δύσκολο να συγκεντρωθούν επαρκείς πληροφορίες για την έναρξη μιας επιχείρησης.

Ακολουθούν με μικρότερα ποσοστά και σχεδόν ισάριθμα οι απαντήσεις «μάλλον συμφωνώ», «ούτε συμφωνώ,

ούτε διαφωνώ» και «μάλλον διαφωνώ» (9,6%, 16,4% και 11% αντίστοιχα).

Απεναντίας, ένα μεγαλύτερο ποσοστό (27,4%) θεωρεί ότι δεν είναι δύσκολο να συγκεντρωθούν επαρκής πληροφορίες σχετικά με το πώς μπορεί να ξεκινήσει μια επιχείρηση.

Εξετάζοντας με μια συνοπτική ματιά την στατιστική της συγκεκριμένης άποψης, αυτό που πρέπει να σημειωθεί, είναι ότι οι απόψεις των επιχειρηματιών δεν ακολουθούν μια τάση αλλά δίστανται καταλαμβάνοντας κυρίως τα δύο άκρα.

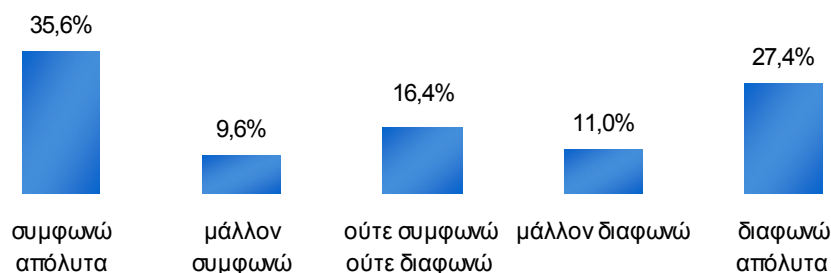
Δυσκολία συγκέντρωσης επαρκών πληροφοριών εκκίνησης

Ποσοστό

Συμφωνώ απόλυτα	35,6%
Μάλλον συμφωνώ	9,6%
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	16,4%
Μάλλον διαφωνώ	11%
Διαφωνώ απόλυτα	27,4%

Total	100%
--------------	-------------

Πίνακας 11: Δυσκολία συγκέντρωσης επαρκών πληροφοριών εκκίνησης

Γράφημα 10: Δυσκολία συγκέντρωσης επαρκών πληροφοριών εκκίνησης

2.5.4 Εκτίμηση ευνοϊκότητας οικονομικού κλίματος ως προς την επιχειρηματική εκκίνηση

Μεγάλη εντύπωση προκαλεί η τοποθέτηση των ερωτηθέντων σχετικά με το αν είναι ευνοϊκό το τρέχον οικονομικό κλίμα για τους ανθρώπους που θέλουν να ξεκινήσουν τη δική τους επιχείρηση.

Το 62,2%, δηλώνει ότι το τρέχον οικονομικό κλίμα δεν είναι ευνοϊκό για κάποια επιχειρηματική εκκίνηση. Επίσης, το 16,2% μάλλον συμφωνεί με

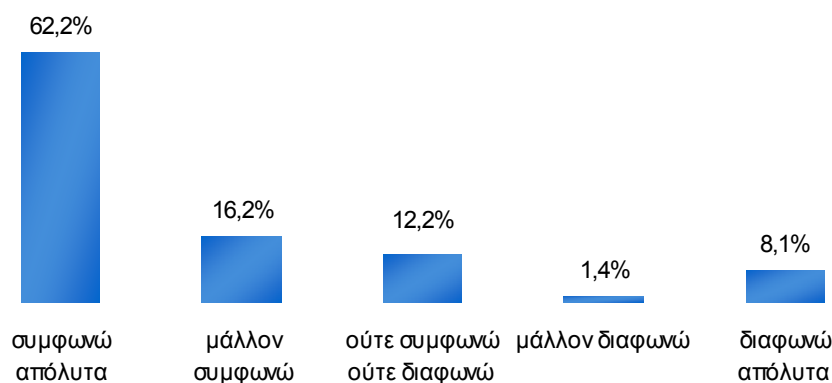
την άποψη. Ταυτόχρονα οι υπόλοιπες δηλώσεις χαρακτηρίζονται από τα εξής ποσοστά. Το 12,2% δεν ξεκαθαρίζει τον βαθμό που επηρεάζει το τρέχον οικονομικό κλίμα για την εκκίνηση μιας επιχείρησης.

Τέλος, το 1,4% μάλλον διαφωνεί με την άποψη και το 8,1% διαφωνεί απόλυτα. Επομένως οι επιχειρηματίες στη συγκεκριμένη άποψη υπογραμμίζουν πως βλέπουν την τρέχουσα οικονομική κατάσταση, γεγονός που πηγάζει από την επιρροή του κλίματος στις υφιστάμενες επιχειρήσεις.

Μη ευνοϊκό τρέχον οικονομικό κλίμα εκκίνησης	Ποσοστό
Συμφωνώ απόλυτα	62,2%
Μάλλον συμφωνώ	16,2%
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	12,2%

Μάλλον διαφωνώ	1,4%
Διαφωνώ απόλυτα	8,1%
Total	100%

Πίνακας 12: Εκτίμηση οικονομικού κλίματος ως προς την επιχειρηματική εκκίνηση

Γράφημα 11: Εκτίμηση οικονομικού κλίματος ως προς την επιχειρηματική εκκίνηση

2.5.5 Βαθμός δυσκολίας για την επιχειρηματική εκκίνηση

Ακολουθεί ο πίνακας, στον οποίο εμφανίζεται ο βαθμός δυσκολίας (1 έως 5), κατά μέσο όρο, για τις συνθήκες επιχειρηματικής εκκίνησης. Ως δυσκολότερος παράγοντας υποδεικνύεται η ελλιπής οικονομική στήριξη. Με άλλα λόγια, η γνώμη των επιχειρηματιών συγκλίνει στο γεγονός ότι για να ξεκινήσει μια επιχείρηση, το πιο σημαντικό γεγονός είναι η οικονομική στήριξη.

Ταυτόχρονα, κατατάσσεται δεύτερος παράγοντας επιχειρηματικής δυσκολίας το οικονομικό περιβάλλον. Πιο συγκεκριμένα το τρέχον οικονομικό κλίμα θεωρείται αρκετά δυσμενές για την έναρξη οποιασδήποτε επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Επίσης άνω του μέσου όρου δυσκο-

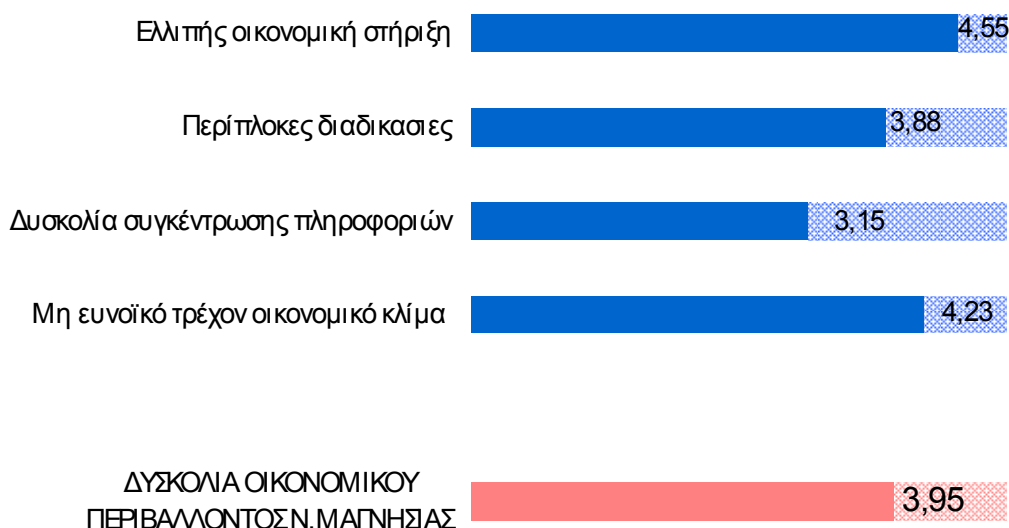
λίας εμφανίζεται και ο παράγοντας της γραφειοκρατίας, δηλαδή φέρει σημαντικά εμπόδια στην εκκίνηση μιας επιχείρησης.

Τέλος, υποστηρίζεται ότι η δυσκολία συγκέντρωσης επαρκών πληροφοριών για τη δημιουργία μιας επιχείρησης αποτελούν το λιγότερο σημαντικό ανασταλτικό παράγοντα για την έναρξη μιας επιχείρησης, σε σχέση με τους άλλους, χωρίς να υποτιμάται η δυσκολία του.

Το γενικότερο συμπέρασμα του πίνακα είναι ότι ο μέσος όρος του βαθμού δυσκολίας για την επιχειρηματική εκκίνηση θεωρείται υψηλός εφόσον πλησιάζει το 4.

Μη ευνοϊκό τρέχον οικονομικό κλίμα εκκίνησης	Μέσος όρος ²
Δυσκολία εκκίνησης λόγω ελλιπούς οικονομικής στήριξης	4,55
Δυσκολία εκκίνησης λόγω περίπλοκων διαδικασιών	3,88
Δυσκολία συγκέντρωσης επαρκών πληροφοριών εκκίνησης	3,15
Μη ευνοϊκό τρέχον οικονομικό κλίμα εκκίνησης	4,23
ΔΥΣΚΟΛΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	3,95

Πίνακας 13: Βαθμός δυσκολίας οικονομικού περιβάλλοντος

Γράφημα 12: Βαθμός δυσκολίας οικονομικού περιβάλλοντος

² Πρόκειται για τον μέσο όρο που προκύπτει από ερώτηση πεντάβαθμης κλίμακας, από 1= Διαφωνώ Απόλυτα έως 5= Συμφωνώ Απόλυτα. Δηλαδή στο σημείο 5 βρίσκεται ο μέγιστος βαθμός δυσκολίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ & ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

3.1 ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

3.1.1 Εξέλιξη της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την εξέλιξη του ανθρώπινου δυναμικού που απασχολείται στις επιχειρήσεις του Ν. Τρικάλων, σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Σχετικά με την απασχόληση των εργαζομένων στις επιχειρήσεις, επομένως, καταγράφονται τα εξής.

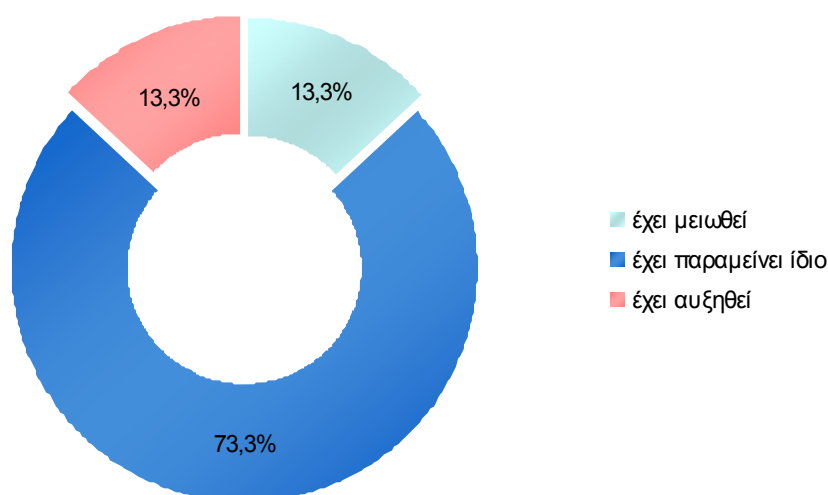
Το 13,3% των επιχειρηματιών δήλω-

σαν πώς το ανθρώπινο δυναμικό της επιχείρησης έχει μειωθεί σε σχέση με πέρυσι ενώ ένα αντίστοιχο ποσοστό (13,3%) δηλώνει ακριβώς το αντίθετο, ότι δηλαδή έχει αυξηθεί.

Αυτός ο ισοσκελισμός που δημιουργείται από τις ακραίες απόψεις, ενισχύει το σημαντικό ποσοστό πλειοψηφίας (73,3%) το οποίο αναφέρει ότι το ανθρώπινο δυναμικό έχει παραμείνει ίδιο σε σχέση με πέρυσι.

Ανθρώπινο δυναμικό σε σχέση με πέρυσι	Ποσοστό
Έχει μειωθεί	13,3%
Έχει παραμείνει ίδιο	73,3%
Έχει αυξηθεί	13,3%
Total	100%

Πίνακας 14: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι

Γράφημα 13: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι

3.1.3 Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την εκτίμηση για τον αριθμό του ανθρώπινου δυναμικού που απασχολείται στις επιχειρήσεις του Ν. Τρικάλων, για το επόμενο έτος.

Το θέμα της απασχόλησης είναι ένα βαρυσήμαντο θέμα γιατί αντανακλά σε μεγάλο βαθμό την πορεία της οικονομίας. Η μείωση της απασχόλησης είναι ένας φαύλος κύκλος γιατί δείχνει τη μείωση της παραγωγικότητας και κατά συνέπεια τη μείωση της αγοραστικής δύναμης του κατα-

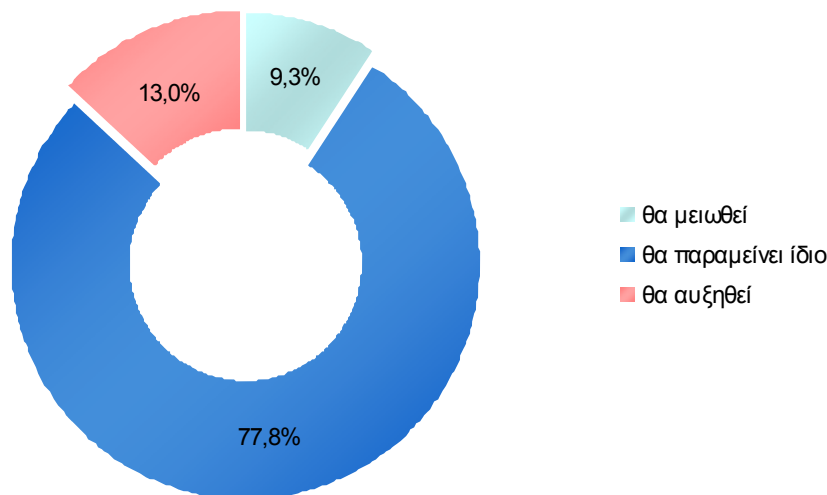
ναλωτικού κοινού. Και αυτό έχει ως αποτέλεσμα την περαιτέρω οικονομική παρακμή των επιχειρήσεων και τη γενικότερη οικονομική επιβράδυνση της οικονομίας με όλα τα αποτελέσματα που συνεπάγονται.

Το 77,8% των επιχειρήσεων, δηλαδή ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό, πιστεύει ότι το ανθρώπινο δυναμικό που απασχολεί θα παραμείνει σταθερό. Παράλληλα, ένα ποσοστό της τάξεως του 13% πιστεύει ότι θα αυξηθεί ο αριθμός των εργαζομένων στη επιχείρηση ενώ από την άλλη πλευρά το 9,3% θεωρεί ότι οι εργαζόμενοι θα μειωθούν στους προσεχείς 12 μήνες.

Πρόβλεψη ανθρώπινου δυναμικού για τους επόμενους 12 μήνες	Ποσοστό
Θα μειωθεί	9,3%
Θα παραμείνει ίδιο	77,8%
Θα αυξηθεί	13%
Total	100%

Πίνακας 15: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες

Γράφημα 14: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες

3.2 ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

3.2.1 Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι

Σχετικά με τον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων στο νομό Μαγνησίας, η έρευνα έδειξε ότι στο 50,7%, δηλαδή περίπου στις μισές επιχειρήσεις, ο κύκλος εργασιών του έτους σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά έχει μειωθεί.

Το 27,4% των επιχειρηματιών δήλω-

σαν ότι ο κύκλος εργασιών της επιχείρησης έχει παραμείνει σταθερός. Τέλος, το 21,9% δηλώνει ότι ο κύκλος εργασιών της έχει αυξηθεί σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

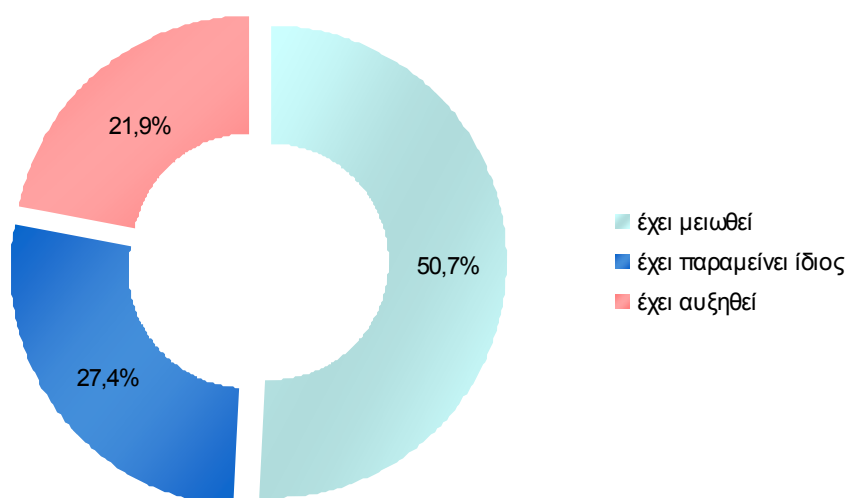
Ο συγκεκριμένος πίνακας αξίζει ιδιαίτερης προσοχής διότι δεν αντικατοπτρίζει προσωπικές γνώμες και εκτιμήσεις των ερωτηθέντων αλλά αντικειμενικά απτά δεδομένα, όπως προκύπτουν από λογιστικές εκτιμήσεις.

Κύκλος εργασιών ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ σε σχέση με πέρυσι

Ποσοστό

Έχει μειωθεί	50,7%
Έχει παραμείνει ίδιο	27,4%
Έχει αυξηθεί	21,9%
Total	100%

Πίνακας 16: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στο συνολικό δείγμα

Γράφημα 15: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στο συνολικό δείγμα

3.2.3 Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες

Χρήσιμο είναι να διερευνηθεί και η άποψη/πρόβλεψη των επιχειρήσεων σχετικά με την πορεία του κύκλου εργασιών για τους 12 μήνες που ακολουθούν.

Σύμφωνα με τον πίνακα που ακολουθεί, οι απόψεις των επιχειρηματιών του Ν. Τρικάλων υποστηρίζουν απαισιόδοξα σενάρια για την πορεία του κύκλου εργασιών της επιχείρη-

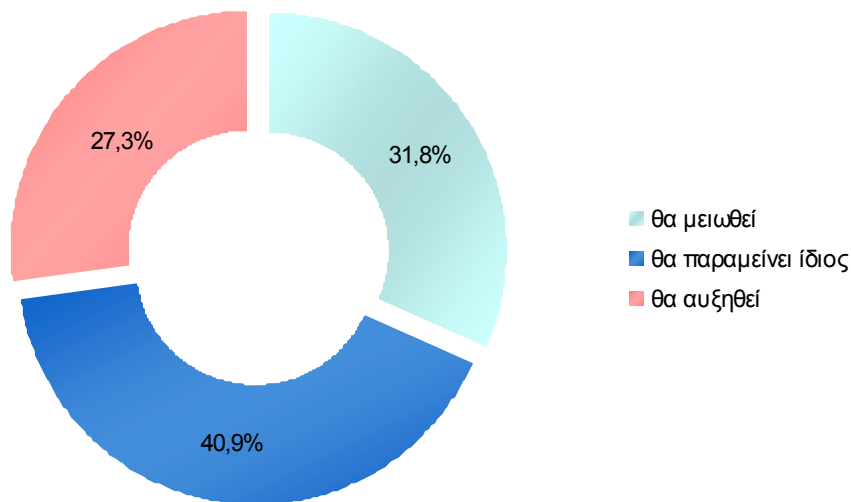
σης τους κατά τους επόμενους 12 μήνες. Η άποψη της πλειοψηφίας (40,9%) πιστεύει ότι θα παραμείνει ίδιος ο κύκλος εργασιών για το επόμενο έτος. Παρόλα αυτά το 31,8% εκτιμά ότι θα επέλθει μείωση στον κύκλο εργασιών της επιχείρησής τους στο επόμενο έτος.

Τέλος, εμφανίζεται ένα σημαντικό ποσοστό (27,3%) που δηλώνει αισιοδοξία για την αύξηση του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων στους προσεχείς δώδεκα μήνες.

Πρόβλεψη κύκλου εργασιών ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ για επόμενους 12 μήνες	Ποσοστό
Θα μειωθεί	31,8%
Θα παραμείνει ίδιος	40,9%
Θα αυξηθεί	27,3%
Total	100%

Πίνακας 17: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες στο συνολικό

δείγμα

Γράφημα 16: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες στο συνολικό δείγμα

3.3 ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ

3.3.1 Πορεία κύκλου εργασιών του Κλάδου σε σχέση με πέρυσι

Οι πίνακες που ακολουθούν εμφανίζουν τις εκτιμήσεις των επιχειρηματιών για την πορεία του κύκλου εργασιών τόσο σε σχέση με πέρυσι όσο και για τους επόμενους δώδεκα μήνες όσον αφορά στον κλάδο στον οποίο δραστηριοποιούνται.

Όσον αφορά λοιπόν στο συνολικό δείγμα της έρευνας, το 61%, περίπου των επιχειρηματιών εκτιμούν ότι ο κύκλος εργασιών του κλάδου που

δραστηριοποιούνται μειώθηκε σε σχέση με πέρυσι.

Το 27,8% των επιχειρηματιών θεωρούν ότι κύκλος εργασιών του κλάδου παρέμεινε σταθερός ενώ μόλις το 11,1% εκτιμά ότι αυξήθηκε σε σχέση με πέρυσι.

Να σημειωθεί ότι οι επιχειρηματίες είναι πιο απαισιόδοξοι όσον αφορά στην εξέλιξη του κύκλου εργασιών του Κλάδου που δραστηριοποιούνται σε σχέση με των Επιχειρήσεων τους.

Κύκλος εργασιών ΚΛΑΔΟΥ σε σχέση με πέρυσι

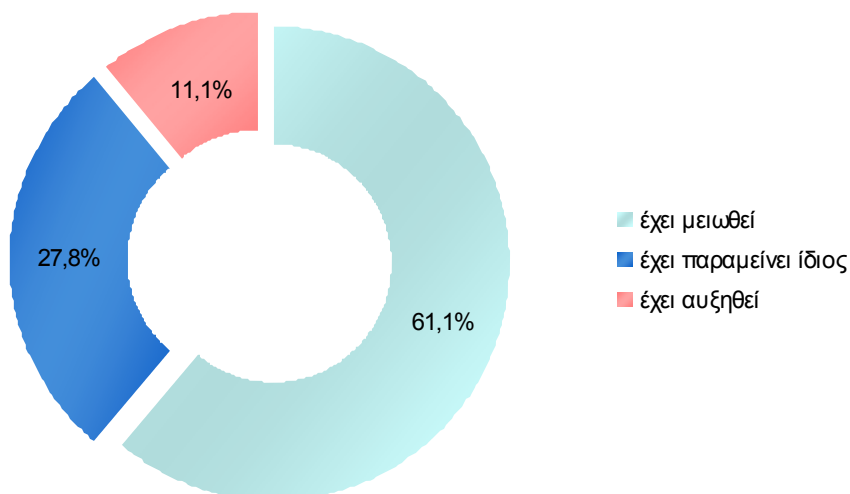
Ποσοστό

Έχει μειωθεί

61,1%

Έχει παραμείνει ίδιος	27,8%
Έχει αυξηθεί	11,1%
Total	100%

Πίνακας 18: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ σε σχέση με πέρυσι

Γράφημα 17: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ σε σχέση με πέρυσι

3.3.3 Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του Κλάδου για τους επόμενους 12 μήνες

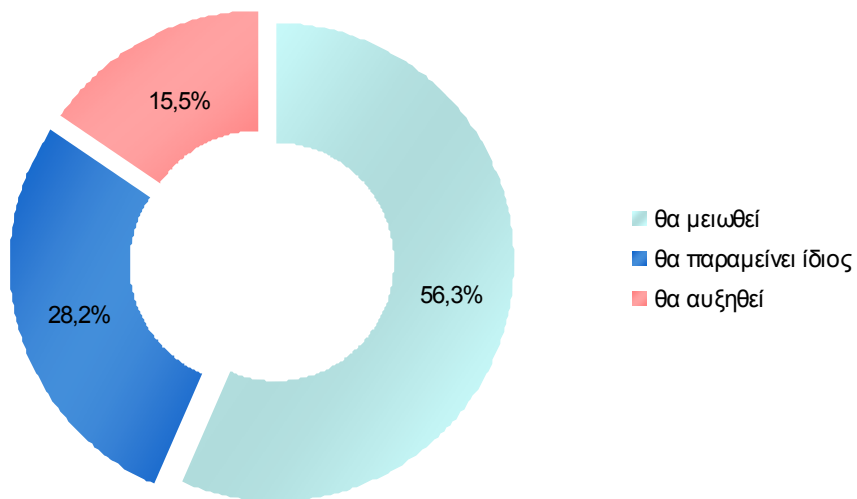
Ακολουθούν τα αποτελέσματα με τις εκτιμήσεις των επιχειρηματιών για την εξέλιξη του κύκλου εργασιών τους επόμενους δώδεκα μήνες του κλάδου στον οποίο δραστηριοποιούνται.

Πιο συγκεκριμένα, το 56,3% περίπου

πιστεύει ότι ο κύκλος εργασιών του κλάδου θα μειωθεί μέσα στο επόμενο έτος. Δηλαδή, περισσότερες από τις μισές επιχειρήσεις διαμορφώνουν την παραπάνω άποψη. Το 28,2% περίπου δηλώνει ότι ο κύκλος εργασιών του κλάδου θα παραμείνει σταθερός και το μικρότερο ποσοστό (15,5%) θεωρεί ότι θα έχει ανοδική πορεία η οικονομική κατάσταση του κλάδου.

Πρόβλεψη κύκλου εργασιών ΚΛΑΔΟΥ για επόμενους 12 μήνες	Ποσοστό
Θα μειωθεί	56,3%
Θα παραμείνει ίδιος	28,2%
Θα αυξηθεί	15,5%
Total	100%

Πίνακας 19: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ για τους επόμενους 12 μήνες

Γράφημα 18: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ για τους επόμενους 12 μήνες

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η επιχειρηματικότητα αποτελεί ένα πολύ σημαντικό κομμάτι της ανάπτυξης των οικονομιών όλου του κόσμου και ιδιαίτερα συγκεκριμένων γεωγραφικών περιοχών που παρουσιάζουν παρόμοια χαρακτηριστικά. Μία τέτοια περιοχή είναι και η περιφέρεια της Θεσσαλίας, η οποία τα τελευταία χρόνια έχει κάνει σημαντικά βήματα για την οικονομική και κοινωνική της ανάπτυξη κυρίως μέσα από την ενίσχυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεδομένου ότι είναι απαραίτητη η καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης όσον αφορά στους επιχειρηματικούς δείκτες τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό, αλλά και σε τοπικό επίπεδο, το Ινστιτούτο Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας, εκπόνησε την 4^η έκδοση της μελέτης τοπική οικονομία και επιχειρηματικότητα με ακριβώς αυτόν τον στόχο. Τη διάγνωση των απόψεων των επιχειρηματιών για την οικονομική και επιχειρηματική δραστηριότητα, για το οικονομικό και επιχειρηματικό περιβάλλον για την πρόθεσή τους για ανάπτυξη και για την αποτύπωση των βασικών χαρακτηριστικών του κλάδου στον οποίο δραστηριοποιούνται.

Από την επεξεργασία των αποτελεσμάτων παρατηρείται ότι το 36,5% των επιχειρήσεων που εκκινούν στο Νομό Τρικάλων, βασίζονται στην αναγνώριση επιχειρηματικών ευκαιριών που ανέκυψαν από το εξωγενές περιβάλλον. Παρόλα αυτά θα πρέπει να καταγραφεί ότι ένα εξίσου σημαντικό ποσοστό επιχειρηματιών δήλωσε είτε έλλειψη καλύτερης επιλογής (31,1%) είτε άλλους λόγους για την ίδρυση της επιχείρησης (32,4%), γεγονός το οποίο θα πρέπει να προβληματίσει αναφορικά με τη βιωσιμότητα αυτών των επιχειρήσεων.

Όσον αφορά στην ικανοποίηση από την έως τώρα πορεία της επιχείρησης φαίνεται ότι σε συνολικό επίπεδο στο Νομό Τρικάλων, οι περισσότεροι επιχειρηματίες είναι αρκετά ή μέτρια ικανοποιημένοι.

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό το γεγονός ότι περίπου 5 στους 10 επιχειρηματίες δηλώνουν ότι την επόμενη τριετία θα εισαγάγουν νέα προϊόντα ή/και υπηρεσίες στην αγορά. Αυτό το εύρημα της έρευνας αποτελεί σημαντικό στοιχείο για την ανάπτυξη της περιοχής, καθώς όπως είναι γνωστό η οικονομική δραστηριότητα και οι επιχειρηματικότητα εν γένει βασίζονται στη διαφοροποίηση των προϊόντων, αλλά και στην ανάπτυξη νέων προκειμένου να διατηρηθούν υψηλά ποσοστά ανάπτυξης.

Όσον αφορά στο οικονομικό περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιούνται οι επιχειρήσεις, φαίνεται ότι δεν είναι ευνοϊκό σύμφωνα με την πλειοψηφία των επιχειρηματιών του Ν. Τρικάλων. Ειδικότερα, σημαντικά προβλήματα παρατηρούνται στη δυσκολία επιχειρηματικής εκκίνησης λόγω έλλειψης οικονομικής στήριξης (το 74,7% των επιχειρηματιών συμφωνούν απόλυτα) αλλά και λόγω μη ευνοϊκού τρέχοντος οικονομικού κλίματος (το 62,2% των επιχειρηματιών συμφωνούν απόλυτα).

Το 13,3% των επιχειρηματιών έχει προβεί σε μείωση του προσωπικού του το προηγούμενο χρονικό διάστημα και αντίστοιχα, άλλο ένα 13,3% αύξησε την απασχόληση στην επιχείρησή του, με το μεγαλύτερο ποσοστό να τοποθετείται στη σταθερότητα του αριθμού των εργαζομένων σε σχέση με πέρυσι. Όσον αφορά στα στοιχεία για την πρόβλεψη της απασχόλησης τους επόμενους μήνες, μόνο το 13% των επιχειρήσεων δηλώνουν ότι θα προβούν σε προσλήψεις, ενώ το 9,3% δήλωσε ότι θα απολύσει προσωπικό το επόμενο έτος.

Αναφορικά με τον κύκλο εργασιών, πέντε στις δέκα επιχειρήσεις εμφάνισαν μείωση αυτού σε σχέση με πέρυσι και μόνο οι δύο στις δέκα εμφάνισαν αύξηση και κατά κύριο λόγο οι επιχειρήσεις με μικρή χρονική διάρκεια λειτουργίας. Μάλιστα, απαισιόδοξες είναι και οι προβλέψεις για τον κύκλο εργασιών του επόμενου έτους, με το 31,8% των επιχειρηματιών να δηλώνει ότι αυτός θα μειωθεί.

Όταν διερευνήθηκε η συνολική πορεία της επιχειρηματικότητας που αφορά στο σύνολο των κλάδων της οικονομίας, έξι στις δέκα επιχειρήσεις δήλωσαν ότι παρουσιάστηκε μείωση και μόνο μία στις δέκα αύξηση.

Ουσιαστικά οι επιχειρηματίες δήλωσαν την άποψή τους για τον κύκλο εργασιών του κλάδου στον οποίο δραστηριοποιούνται. Σε αυτό το σημείο να αναφερθεί ότι γενικά οι επιχειρηματίες είναι πιο απαισιόδοξοι όσον αφορά στην εξέλιξη του κύκλου εργασιών του Κλάδου που δραστηριοποιούνται σε σχέση με των Επιχειρήσεων τους. Περαιτέρω μείωση του κύκλου εργασιών του κλάδου για το επόμενο έτος προβλέπουν πέντε στους δέκα επιχειρηματίες ενώ αύξηση του κύκλου εργασιών στον κλάδο τους προβλέπει μόνο μία στις δέκα επιχειρήσεις.

Συνολικά μπορούμε να υποστηρίξουμε ότι η υφιστάμενη κατάσταση όσον αφορά στην επιχειρηματικότητα στη Θεσσαλία και ειδικότερα στο Νομό Τρικάλων, σύμφωνα με τις απόψεις των επιχειρηματιών δεν είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντική, τόσο

όσον αφορά στην υφιστάμενη κατάσταση, αλλά κυρίως όσον αφορά στις μελλοντικές προοπτικές αυτής. Βέβαια θα πρέπει να επισημάνουμε ότι η παρούσα έρευνα εκπονήθηκε κατά τη διάρκεια της εξέλιξης της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης και αυτό το γεγονός επηρεάζει τις απόψεις, τις αποφάσεις και τις προβλέψεις των ατόμων και ιδιαίτερα των επιχειρηματιών. Οι επόμενες προσπάθειες θα πρέπει να καταγράψουν το βαθμό στον οποίο οι απόψεις αυτές εξακολουθούν να ισχύουν ή θα μεταβληθούν με την πάροδο του χρόνου.

